

Klimanettverk Ellingsrud:
Ellingsrud og Furuset menighet,
Ellingsrud velforening, Ellingsrudåsen
frivilligsentral og
Naturvernforbundets lokale gruppe

HVA KAN VI GJØRE
FOR Å KASTE
MINDRE, SORTERE
BEDRE OG
GJENVINNE MER?

PROGRAM FOR KVELDEN

- **Astrid Kjellevold, Klimanettverk Ellingsrud/Ellingsrud velforening:**

Velkommen. Bakgrunn for arrangementet. Oppsummering av svar fra spørreundersøkelse i borettslag/sameier på Ellingsrud.

- **Marga van der Wal, styreleder Ellingsrudflaten borettslag/Østmarka boligsameie:**

Slik gjør vi det hos oss – inspirasjon til bedre løsninger.

- **Joakim Sandvik Gulliksen, fagrådgiver avfall og sirkulærøkonomi, Naturvernforbundet:**

Rammer og regler for avfallsinnsamling i borettslag og sameier. Hva mener Naturvernforbundet?

- **Astrid Johanne Svensson, fagansvarlig bærekraftig og redusert forbruk, Bymiljøetaten (BYM), Oslo kommune:**

Hvordan jobber BYM med redusert forbruk og sammenheng mellom forbruk og avfall? Hvordan kan borettslagene redusere sitt avfall?

- **Marianne Holen, direktør innovasjon og samfunnskontakt, Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG), Oslo kommune:**

Hvordan jobber REG for å redusere avfall og få til bedre sorteringsløsninger i borettslag og sameier?
Hvilken veiledning kan dere tilby borettslag som vil ha bedre løsninger?

- **Mette Henriksen, salgsrådgiver Franzefoss Gjenvinning AS:**

Hva bør borettslagene legge vekt på hvis de skal få til bedre sortering og høyest mulig gjenvinning når de bestiller deres tjenester? Hvilke eventuelle utfordringer ser dere med dagens regelverk? Bør det stilles strengere krav?

- **Påfyll kaffe/te/snacks**

- **Spørsmål/kommentarer fra salen**

- **Oppsummering og avsluttende kommentarer fra panelet:**

Hvordan kan de ulike aktørene samarbeide bedre for å redusere avfall og få til bedre sortering av det som må kastes?
Hvilke nye tiltak trengs – praktiske, organisatoriske, juridiske? Hvem har ansvar for hva?
Utfordringer til politisk ledelse i Oslo kommune etter valget?
Hvordan kommer vi videre herfra?

AVFALLSHÅNDTERING I
BORETTSLAG/SAMEIER

NABOLAGSMARKEDER

Pop-up
ombrukslokale

Spørsmål til 15 borettslag/sameier:

- 1. Hva slags ordning har borettslaget/sameiet i dag for grovavfall? (container/komprimator/andre løsninger?)*
- 2. Hvis dere benytter private aktører til avfallsinnsamling, hvilket firma brukes?*
- 3. Hvor ofte samles slikt avfall i deres borettslag/sameie?*
- 4. Har dere tall for mengde avfall (vekt) og kostnad pr/henting? (trolig oppgitt på faktura)*
- 5. Er det spesielle utfordringer med dagens avfallsløsning som dere ønsker skal tas opp?*

Svar på spørsmålene

- 11 av 15 har svart
- 4 bruker containere, 7 komprimatorbil
- 4 bruker Vaktmesterkompaniet, ellers brukes Franzefoss, Ragn Sells, Norsk Gjenvinning og Løvås transport
- Få har svart på vekt/kostnad (varierer fra 5.000 til 100.000 pr gang)
- 8 har svart 2 g/pr år, 3 har bare om våren
- 6 har svart at det er til dels store utfordringer med søppelmengde og dårlig sortering. 2 vaktmestere har anbefalt sine styrer å slutte med tilbud om komprimatorhenting. 2 har svart at det fungerer bra.
- Hva gjør de der det fungerer bra – kan vi lære noe?

<u>Brl/sameie</u>	<u>Ordning</u>	<u>Firma</u>	<u>Antall</u>	<u>Vekt</u>	<u>Kostnad ca</u>	<u>Utfordringer/kommentarer</u>
<u>Bakås sameie (72 enh)</u>	Container	<u>RagnSells</u>	Vår/høst	2x30m3	10.000	Dårlig sortering, spesielt bildekk, maling, elektrisk.
<u>Ellingsrud boligsameie (293 leil)</u>	Container	Vaktmester-kompaniet	Før påske	8x20m3	100.000	Tidl 2x/år. Container til <u>grøntgruppa</u> kommer utenom. Fungerer dårlig iflg vaktmester, som har anbefalt styret å slutte med tilbudet.
<u>Skansen brl (253 leil)</u>	<u>Komprimatorbil</u>	?	Vår/høst	3 tonn	29.000	Deltar på møtet. Problemer med mye pappemballasje (møbler/ODA).
<u>Frydenlund brl (350 leil)</u>	<u>Komprimatorbil</u>	Franzefoss	Vår/høst	1 bil	121.000	Mye avfall, dårlig sortering. Deltar på møtet.
<u>Ellingsrudåsen senter sameie 1</u>						Eksternt firma drifter sameiet (Enquist). De har ikke svart. <u>Purret 9/8 og 24/8.</u>
<u>Ellingsrudåsen senter sameie 2</u>						«
<u>Ellingsrudåsen brl (496)</u>	<u>Komprimatorbil</u>	Vaktmester-kompaniet	Vår/høst	I alt 5 biler på 3 brl	?	Styrene har ikke svart, ringt vaktmestersentralen (felles for <u>Ellingsrudåsen, Karihaugen og Karilia brl</u>) som forteller om dårlig sortering og mye avfall. De bruker <u>komm.ordning</u> for <u>spes.avfall</u> og er fornøyd med det. Han har anbefalt styrene å slutte med <u>komprimator</u> .
<u>Karihaugen brl (545)</u>	«	«	«		?	«
<u>Karilia brl (80)</u>	«	«	«		5.000	«
<u>Munkebekken brl (142?)</u>	Containere	Norsk Gjenvinning	Vår	5 tonn	18.000	Rekkehusområde. Ingen spesielle utfordringer. Info i flere kanaler, beboere kaster selv i bilen. Aktiv bruk av byttegrupper mm.
<u>Ellingsrudflaten brl (118)</u>	<u>Komprimatorbil</u>	Løvås transport	Vår/høst	6,9 tonn		Rekkehusområde. Synes det fungerer bra. Deltar med info på møtet.
<u>Østmarka boligsameie (50)</u>	<u>Komprimatorbil</u>	Løvås transport	Vår/høst	2,5 tonn		Samme styreleder som Ellingsrudflaten. Deler <u>kompostbinge</u> med Ellingsrudflaten. Miljøutvalget arrangerer nabolagsmarked 1g/år.
<u>N Fjeldstad brl (111)</u>						Rekkehusområde. Ikke svart.
<u>S Fjeldstad brl (154)</u>	Container	<u>RagnSells</u>	1g/år			Rekkehusområde. Deltar med nestleder. Opphopning papp.
<u>Ellingsrud park sameie</u>						Eksternt firma drifter sameiet (lettstyrt.no). Ikke svart.

HVA KAN VI LÆRE AV DE SOM «FÅR DET TIL»?

Dette gjør de:

- Kombinerer med dugnad
- Miljøutvalget er tilstede
- Gir detaljert info om hva som kan/ikke kan kastes
- Informerer om hva som gir tilleggsgebyr
- Deler ut oppgaver, søppelsekker, engangshansker
- Beboerne må selv være med å kaste i komprimatorbilen
- Samling med noe å spise og gaver til barna etterpå 😊

MUNKEBLEKKA

April
2023

Dugnad i Ellingsrudflaten borettslag

Tirsdag 25. april KL. 17:30–19:00

Tirsdag 25 april 2023 blir det vår-dugnad. Fokus er på fellesområdene som vanlig. Denne gang blir det mulig å komme til Trekanten fra kl.1730 for å få oppgaver, søppelsekker og engangshansker. Vi har en liste med fellesoppgaver vi trenger hjelp til.

Ca. kl.1830 samles vi på trekanten for noe å spise - samt at vi deler ut gaver til barna så langt vi har igjen.

Minner om at det ikke er tillatt å bruke svarte søppelsekker, da vi må betale skyhøyt gebyr hvis de blir funnet i avfallet. **Alle søppelsekker må være gjennomsiktige.**

Vi vil også ha minst mulig hageavfall i komprimatorbilen denne gang. Dette kan kastes i kompostbingen ovenfor Munkebekken 404.

Velkommen til dugnad - vi har bestilt pent vær til denne. Venter bare på bekreftelse på bestillingen!

Onsdag 26. april KL. 17:00–18:30 kommer komprimatorbilen

Vi kjører rundt og beboerne må være på plass for å kaste oppi bilen. Hvis noen ikke har anledning eller helse til det, må de avtale med naboer eller andre. Hvis det brukes felleshauger, må man også stille opp for å kaste oppi.

Det er lov å kaste det meste i komprimatorbilen, men IKKE følgende:

- Farlig avfall (maling, impregnert trevirke etc)	- Dekk
- Elektrisk og elektronisk avfall	- Matavfall
- Masser(Jord, stein, tegl, takstein, betong etc)	- Flytende avfall
- Vinduer produsert mellom 1965 og 2005	- Gips
- Gulvbelegg som inneholder Ftalater	- Isolasjon

Slikt avfall kan leveres til gjenvinnings stasjon f.eks. på Brobekk.

Husk at hageavfall må kastes i kompostbingen. Minner også om at det bare er lov med gjennomsiktige søppelposer i komprimatorbilen - vi får skyhøyt gebyr for svarte søppelsekker.

Og på Østsiden ved den borteeste garasjen - ikke legg søppel til henting foran stenen - da klarer nemlig ikke komprimatorbilen svingen der.

Vennlig hilsen

Statsforvalteren om regelverket: «lov - ikke bra»

- Vi viser til din henvendelse den 21.06.2023 angående håndtering av avfall fra borettslag og sameier. Det er bra at dere ønsker å få en bedre håndtering av avfall og forhindre at det oppstår avfall dersom mulig.
- Som privatpersoner har vi et ansvar for at søppel blir levert til riktig sted. Alt avfall skal leveres til godkjent mottak, som enten er et kommunalt avfallsanlegg eller et avfallsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven. Kommunen har en plikt etter forurensningsloven § 30 til å samle inn avfall fra husholdninger (husholdningsavfall). Private aktører kan samle inn husholdningsavfall f.eks. ved utleie av containere eller komprimatorbiler, men må ha samtykke fra kommunen for å kunne gjøre dette.
- Både EU og Norge har mål som sier at mengden avfall skal reduseres så mye som mulig, men dersom det likevel oppstår avfall skal det fortrinnsvis forsøkes gjenbrukt, materialgjenvinnes eller energiutnyttet før det evt. går til sluttbehandling. Dette kalles avfallshierarkiet og Statsforvalteren setter krav i våre tillatelser til avfallsbransjen at de skal følge dette hierarkiet. I tillegg har avfallsforskriften kapittel 10a nylig blitt endret for å fremme økt materialgjenvinning av husholdningsavfall. Her har kommunen en plikt til å tilrettelegge for kildesortering, men per nå gjelder denne plikten kun for matavfall, park- og hageavfall og plastavfall.
- Alle har en selvstendig plikt til å ikke forurense, og en plikt til å forhindre forsøpling – det vil si at avfall skal leveres til en aktør med tillatelse, som nevnt over. Utover dette, er jeg ikke kjent med at det finnes spesifikke regler for avfallshåndtering ved borettslag og sameier. Det er ønskelig at avfall fra husholdninger, som ikke er omfattet av renovasjonsordningen, blir sortert og levert til gjenvinningsstasjoner og avfallsanlegg i rene fraksjoner istedenfor en blandet fraksjon. Men så lenge avfallet blir levert til et godkjent avfallsmottak, er det opp til hvert enkelt borettslag å bestemme hvordan dette skal gjennomføres i praksis og tilrettelegge for dette.
- Statsforvalteren regulerer forurensning fra aktører som håndterer avfall. Dette gjør vi i hovedsak gjennom å gi tillatelser etter forurensningsloven. Vi setter noen krav til at enkelte avfallsfraksjoner ikke skal blandes, f.eks. skal ikke farlig avfall og EE-avfall blandes med annet avfall. Utover dette regulerer vi ikke eller legger føringer for hvordan våre krav blir overholdt. Med tanke på at det er kommunen som har plikt for å samle inn husholdningsavfall og gir tillatelse til private aktører for å samle inn husholdningsavfall på vegne av dem, vil kanskje kommunen kunne si noe om hvilke krav de eventuelt har satt til private aktører.
- Med hensyn til klagesaksbehandling, er Statsforvalteren klageinstans for kommunale vedtak (med enkelte unntak), mens Miljødirektoratet er klageinstans for Statsforvalterens vedtak.
- Vi håper dette kan gi svar på noen av spørsmålene dine, da vi ikke har mulighet til å stille opp på et møte hos dere i borettslaget.

HVA VIDERE?

Utfordringer til borettslag og sameier

- benytte kommunalt gratistilbud om håndtering av farlig avfall
- avgift for avhending?
- sjekke tilbudene hos flere aktører
- samarbeide på tvers av brl/sameier
- flere sorteringskategorier etter avtale med privat aktør
- tydelig informasjon til beboere i forkant
- kortere tidsrom for innlevering av avfall
- innlevering på ett sted, ikke spredt
- kombinere med dugnad
- veiledning/kontroll ved innlevering
- god merking
- tilhenger/bil m/hengerfeste til disposisjon
- nabolagsmarked i forkant
- kostnadsbidrag til ombrukslokale som alternativ til komprimatorutgifter?

Utfordringer til naboer og tillitsvalgte

- sette seg inn i retningslinjer for kildesortering
- arrangere beboermøter om kildesortering og ombruk
- arrangere nabolagsmarkeder
- byttehyller, klesbyttehjørne o.l. i ulike lokaliteter/ved arrangementer

Utfordringer til private aktører

- flere sorteringskategorier
- bedre informasjon/veiledning ovf brl
- strengere krav til sortering
- økt gjenvinningsgrad
- konkurranse om «best practice»?

Utfordringer til Oslo kommune

- strengere krav til private aktører
- innføre ikke-bilbaserte tiltak for avfallshåndtering
 - mini-gjenbruksstasjoner i hver delbydel, evt som filialer fra en hovedstasjon i nærområdet
- tilskudd til lokale «fiksere»

LINDEBERGLOKALET

Permanent ombrukslokale

- Lindebergfilial?
 - Fast åpningstid
 - Driftsmidler til ansatte, rydding og renhold
- OBOS «gir tilbake»?
- Bydelen «skylder oss»?

Tomme lokaler på nærsenteret

- Alltid ledige lokaler!
- Sentralt mellom Ellingsrud øst og vest
- Nærsentrene trenger møteplasser.
- Ombruk/reparasjon gir arbeidsplasser med mening!

Nærmiljøets bidrag

- Klimanettverket
 - Temamøter/foredrag
 - Kurs i omsøm/redesign osv
 - Pop-up sykkelfiks
 - Restarters elektronikkfiks
 - Klesbytte
 - Samarbeid med nærmiljøet
 - Spre kunnskap
 - Endre praksis
 - Matsvinn/restemat
- Frivilligsentralen
 - Vegg-i-vegg
 - Rekruttere frivillige
 - Sambruke lokaler
 - Trekke alle aldersgrupper inn
- Andre
 - Ungdommenes klesbyttehjørne
 - Babybytte i kirka
 - Bokbyttehylle
 - Nabolagsmarkeder
 - Loppemarkeder